

Álomleírások

„I Musici di Cremona”

„I Musici di Cremona” – ilyen néven ismerik világszerte a híres együttest. Kizárólag félig elfelejtett preklasszikusokat ásnak elő, Cavallit, Corellit, Porporát – Albinonit, Bononcinit, és azokat játsszák. Műsorfüzeteik számot adnak a tizenkét csodálatos hangszerről, amelyek mindegyike vagyont ér: Stradivariuszok, Amatik, háromszáz éves brácsák, csellók, nagybőgők, mindegyik „születési bizonyítvánnyal”, fényképpel hitelesítve. Eddigi tulajdonosaik listája, régi árverések egykorú katalógusai; kommersz dicsérető himnuszok arról, hogy „már akkor” e cremonai remeklések milyen mesés áron cseréltek gazdát.

Kinek jutna eszébe – kinek az agya-tőgyéből lehet kifejni ezt az *oltári*-vagány ötletet?! Csak ilyen hétszer-dörzsölteknek sikerülhet: a betörőbanda szemfényvesztő huszárcsinnel, a repülőtéren. Kicsereéli a tokokat és elrabolja a hangszertárat.

Elképzelhető, micsoda halálravált képpel nyitogatták a muzsikuskok és meredtek az ugyanolyan, de üres, idegen tokokra.

A szerencsétlen párizsi koncert, „kölcson”-hangszereken. A kirabolt művészek iránti országos részvét enyhíti a kudarcot. Az újságlepedők első oldalán AZ ÉVSZÁZAD LEG-LÁTVÁNYOSABB RABLÁSA; kitűzött „vérdíjak”, nemzetközi rendőrhajszka a betörők kézrekerítésére, de ahogy az már *de rigueur* lenni szokott – sehol semmi nyom.

Az őrületesen sikeres buli után a banda második mesterfogása: GUNANARANDUNGE hátsó-polinéziai szigetre menekítik a hangszertárat (ki sejtene, hogy ott van?). De nincs az a siker, aminek ne lenne hátulütője. Az üres szigeten tizenkét bennszülött lézeng; „lányok”, „bár” nuku, „félkarú bandita” nuku, „kaja, pia” nuku, szórakozni nem lehet.

Most malmozzanak a hüvelykujjukkal? Meddig?

A pízanglevelekkel elálcázott ócska biplán gépalkatrészei eltűnedeznek, szétmászhatnak. A tizenkét hangszert eladni lehetetlen, az árverési szakértők mindent tudnának róluk és azonnal felismernék: a körözésre a szörfölő milliók felfigyeltek – a hangszerek leírása fényképestül rajta van a világhálón.

A bandavezér (nyugdíjas pilóta és zenebolond, akinek a Nagy Kaland az ötlete volt) rádöbben, hogy a hangszereket *játszatni kell*, máskülönben az állásban *berekednek* – tönkremennek. A nagy kaland kétségbeesett utógondolata: elrabolják az „I MUSICI DI CREMONA” koncertmesterét és egész nap fűrészeltetik vele a csodahegedűket.

Az idős úr nehezen bírja a 18 órás robotot, már teljes repertoárját hetvenhét-szer végigjátszotta és sírva panaszolja, hogy csellózni, nagybőgőzni ha megnyúzzák se tud. Nincs más hátra: odarabolják GUNANARANDUNGE szigetére az egész illusztris együttest és attól kezdve mind a tizenkettő nyírettyúzi – ki-ki a maga hangszerén: Cavallit, Corellit, Porporát – Bononcinit, Albinonit...

Végkifejlet:

preklasszikuskok dögvél, hangverseny hangverseny után, rogyásig-szakadásig a trópusokon, a békés-harsányan rikácsoló, paradicsomi dzsungelben (óriás, röpködő bögőmajmokkal tele) „Mennyei Hangok” az erre-arra lustálkodó, unottan ásítózó rablóbanda előtt.

Csókolom'adta!

(„Fékomadta! Ördögadta! Csókolom'adta!” Kis történet a BRIC-A-BRAC boltról)

Liolla! Liolla elragadó, szívrabló tündér volt: Babatündér. Nem tudom, mikor térdeltette le és tette magáévá a szívemet; hiszen én világéletemben az óriás nőket kedveltem/hajszoltam/majszoltam/szerettem, és ő, Liolla meg parányi volt. De formás (ha a formatökélyt egy odavetett jelzővel el lehetne intézni), formás, és oly természetes-közvetlen, mint-ha közvetlenül a természetvilágból röpített volna ide tulajdon hártyszármányain. Voltaképp ő maga a maga tizenhat évével túlon túl fiatal egy harmincadik életévét taposó öreglegényhez; de hátha belenyugszik, hogy aggastyán a párja, ő meg egy harmincéves aggastyán arája.

Meg kell hagyni, a mamája is valami-gyönyörű, fölöttébb érett Hölgy volt.

– Csókolom'adta!...

Mert ha megláttam, ez volt az, ami kiszaladt a számon, „Csókolom'adta!” és mindig azzal tértem be hozzájuk, „Csókolom'adta a Nagyságos Asszonynak!” (igaz, angolul); mert *Estrella Lynx* (ez volt az üzleti neve), Estrella is sült-angol volt, mint körülöttem az egész Álomanglia.

A vadító-szép Estrella a maga telt idomaival kincses műkincskereskedésében trónolt a Palotasoron. No nem, nem övé volt a legnagyobb a régiség-áruházak között. Az övé csak beékelve, polgári méretű kápolnácska volt a régiségtemplomok *Via Sacráján*, mint aminek empórája sincs és csak földszintes; de válogatott csuda-műtárgyak sorakoztak a kirakataiban és a kirakata mögött, nem beszélve a falakról hátul, melyeken vagyont érő miniatúrák és (nem-igazán-identifikált) vagyont érő kis- és nagymesterek olajképei sorakoztak, egyik-másiknak csak a *rocaille*-os keretéből, mármint a kerete árából egy évig élédeglélhetnék, beleértve a lakbéremet.

Valamelyik hátsó, eldugottas oldalfalon szerényebb hogyismondjamok is sorakoztak, például az a filigrán fioritúra-faragású, tizenkét képecskéből álló sorozat, amelynek ANGYALKÁNON volt a neve: holdsütötte várrom, majdnem-giccses kínai pagoda, híddal fölötté csobogó patak, békászó gólya, és így tovább. Azért ANGYALKÁNON, mert az utolsó, valamivel nagyobbacska kép mögött egy kiterjesztett szárnyú angyal hologramja lebegett áttetszőben, amint egy öregbástya felvonóhídja fölött suhanva elúszik, ésde hogy kivehessük-észrevehessük szárnyainak körvonalát, erőltetni kellett a szemet – de ott volt. Ez az ANGYALKÁNON szárnyen megtetszett nekem, és az árán törtem a fejem, hogy vajon mennyit képes kérni érte szemrebbenés nélkül, ezért a tizenkét miniatúrából álló sorozatért Csókolom'adta Szentem, Estrella, akinek az a Tündérbaba leánykája volt, kire szemet vettem és akit én (érthetetlen módon) olyigen megáhitottam. Ez az „olyigen” arra utal, hogy már-már kész lettem volna feladni száraz-legény-szabadságom; a „megáhitottam” pedig arra, hogy életem-párjául Ő legyen – Ő, aki pedig semmiképp sem illett addigi kategóriámba, az óriásnő-sorozatba.

Százötven font? Kétszáz font? Legfeljebb háromszáz – latolgattam ránézésre: ennyire taksáltam az ANGYALKÁNON-t, lévén hogy jómagam a műgyűjtők legszerényebb al csoportjába voltam besorolható, annak is csak a farka-végén és váltig rámmosolygó szerencse-olcsóságokat hajszoltam; mert ami a szomszédos MŰKINCSKERESKEDELMI EMPÓRIUM sokemeletes palota-boltjában volt a Főkirakatban, arra szemet vetni se mertem: kastély-miniatúrnek maszkírozott háromméteres, hatalmas, szárnyeteg Íróasztal Ófelsége, tele bronzarany fogantyúkkal, oroszlánkarom-talpakkal, rejtett fiókozatokkal, oromzatokkal-diadalívvekkal, no meg hozzá az ugyanolyan bőr karosszék... *Hatezer...? Kilencezer...? Tizenkettő...?* Ennyire becsültem, mert csak becsülni lehetett, és ilyen Intézményekben a Tárgyakon csak kapuszám volt s az is befele fordítva, annak, aki elég gazdag ahhoz, hogy ne is firtassa.

Ófelségéék Íróasztalára szemet vetni se mertem volna; de Estrella Lynx műintézetében ekkoraságok el se férnek: én már beértem, nagyonis beértem volna az ANGYALKÁNON-sorozattal, ha ezzel közelebb férközhetek Estrella tündéri leánykájának, Liollának szívéhez – az én Liollámhoz.

Letiltottam képzelgéseimet jövődő boldogságunkról; mert a szív, csakúgy, mint a hímvessző, hajlamos arra, hogy elgaloppírozza magát; így hát beértem azzal, hogy a műgyűjtő látszatában tetszelegve csak amúgy esztelen-fesztelen be-benyitottam a BRIC-A-BRAC bolt ajtócsengengettyűit szólaltatva, Csókolom'adta Őnagyságához, mert mindig ezzel üdvözöltem:

– Csókolom'adta Édes Estrella Nagyságos Asszony!...

Igaz, műgyűjtő látszatában tetszelegni nemigen ajánlatos annak, aki ennek még a látszatát sem engedheti meg; de megkockáztattam. Ha nem kockáztatok semmit, soha nem lesz enyém a Tündérbaba, kinek Méhéből nemzedékek patakzását már látni véltem mátkás-vizionárius transzban – melyek forrása ágyékom táján lehetett volna, ha megszerzem Őt és ezer meg ezer meg ezerszer magamévá teszem.

Míntha megbeszéltük volna Liollával a leánykérésnek ezt a fölöttébb szokatlan formáját. Hogy a hajadon az Árban benne legyen (abban eleve foglaltatik). Ott trónolt Estrella súlyos damaszt arany-ezüst ruháiban, percenként váltogatva, azon színpadiasan, ahogy gönceivel mindig is becézni szerette testét – dombor idomainak hullámvonalait, mely testnek remekbe-faragottságát az ilyes színpadi káprázat-ruhákkal és invenciókkal csak még ingerlőbbé tette.

Rámutatam a hátsó oldalfalon szerényen felsorakozó Angyalkánon tizenkét *rocaille*-os arany keretecskéjére és óvatosan puhatolódzni kezdtem: mennyi lenne a Baráti Ár, ha

megszámítaná nekem? (Zárójelesen hozzátéve, vagy inkább hozzáuttagva, hogy a vételárba legszívesebben beleérteném a Leánya kezét, kinek parádés feleségül vételéhez anyai engedelmét és áldását kérni nem áttallanám.) Megbánni nem bántam meg, de szinte megszeppentem, hogy álmajkamról elrebbent az angol álomszó:

– *How much?*

Estrella nem minden érdeklődés nélkül hallgatta szavaimat; majd üzletasszonnyá visszavedlő tünődéssel elsőbbit könyveit konzultálta, mennyiért jutott hozzá, mennyi volna az a tisztességes üzleti haszon, amennyit hozzácsaphat – vagyis ha annak feléről a javamra lemond. Nem láttam, de sejtettem mögöttem a Tündérbaba riadalmas arcocskáját, mint aki érzi, csontja-velejéig érzi, hogy „mátkául” odadobandó, a vételárban Ő is benne van. Végezetre Estrella abbahagyta a számadatolást és megállapodott magával az összegben. Pattanó idegekkel lestem szája szóra-nyílását, amint az árat kimondta:

– *Seven grand. Hétezer.*

– Hétezer micsoda? Escudo? Dírham? Máriás tallér? Vagy font sterling?

– Igen. Az. Font sterling.

Ha azt mondom, hogy teljes hosszában rám omlott a Kínai Nagy Fal, keveset mondok. Kiegttem, elenyésztem, porhanyóvá tiporva eloszoltam az altalajban. Kirekesztve a házasulandóságból, jövő terveim, ahogy egy felhőkarcoló összeroggyan, úgy omlottak össze és hullottak velem együtt a semmibe. Fontban, hetes ezer? Van annyi pénz a világon? Nem százötven, nem kétszáz, nem a szélsőséges Felhő Határ, a háromszáz. Annyit talán még kiizzadva meg tudtam volna engedni.

Eloldalogtam. Leforrázva. Ki a boltból, ami nekem már többé nem BRIC-A-BRAC. Mellettem (félig mögöttem), velem-oldalgott Babatündér Liolla, a Mátkám, aki már nem a Mátkám többé; pedig hányszor elképzeltem egyesüléseink gyümölcseit bölcsőből ki-be, a megöröklött gyermekruhák elnyívését-kopását, gügyögést-kacagást; a milliom szerelmi vihar tombolását szobányi nyoszolyánkon, hátulról és beleülve, oldalvást – megnyugodva, nagy-pihegve és lábtól fejbűbig egybekulcsolt álomba merülve egymás karjaiban.

Soha. Soha többé. Még gondolni se. Nincs olyan.

A kétségbeesés Gran Cányónja legfenekén – így mendegéltünk-takarodtunk kéz-a-kézben valamerre elfele. És akkor, mint derült égből a reménysugár, felvillámlott bennem a Gondolat, melynek Nagyszerűsége szememben, elsőre oly ellenállhatatlannak tűnt, hogy már szinte láttam, ahogy Csókolom’adta Édes Nagyságos Asszony, Estrella megröstell magát: mamaszívét a gondolat eredetisége, csakúgy, mint tökéletes angolságom, leveszi lábáról.

Megfordítjuk: a Leánykérést vennők előbbre – utána a „kiárazást”. Fordítsuk meg. Fordítsunk rajta: *egyet, de nagyot*. A BRIC-A-BRAC csengettyűs ajtaján: berobbanni, ajtóstul-csengettyűstül. Visszamegyek. Megálllok előtte trubadúros-varjúlábú pózban (ahogy Jékely Zsoli állni szokott), és eleinte titkolva a „kolombusztojtást”, ami eszembe villant – *stande pityere*. Kirukkolok vele.

A leánykérés nem rabszolgapiac, nem adnak-vesznek süldőket-hajadonokat, eladó lányokat. A leánykérés, az, kérem szeretettel – emberszabású.

Csak rajta: kellő nyomatékkal.

„Csókolom’adta Édeskedves Nagyságos Asszony, Estrella! Ezennel megkérem felylülmondott Tündérbaba, Liolla, kedves leánya kezét, mert feltett szándékom, hogy Nemzedékek Ős-anyjául feleségül veszem (mely szándékom nemes és biblikus, kéréssem megtagadása esetén a leányragadástól sem riadnék vissza; de fegyvereimet-kíséreteket kívül hagytam, ama békés szándékkal eltelve, mely sajátom). Már csak engedelmét és anyai áldását kérném hozzá, nyomatékosan kidomborítva (Gongorához illő Függelékemben), hogy mi jó néven venném, ha-hogy *hozományul* – igen! *hozományul!* – mint leendő vejének, nekem adná az ANGYALKÁNON néven nevezett tizenkét apróságot, mely tizenkét filigrán aranyfioritúrás keretben ott sorakozik a hátsó paravánfalon. Mi gálántos gesztus is volna, egy Párja-Nincs Anyától, aki szívéen viseli leánya boldogságának gondját...”

– Így beállítva és ekként fogalmazva, mit gondolsz Édesem, Liollám? Anyád csak nem tagadhatja meg... – fordulok vele Mátkámhoz, aki sietős léptekkel mellettem tipeg. Az ötlet nagyszerűségétől megmámorosodom. Majdszinte hadarva közlöm Tündérmémmel a ravaszdi fogást, amit kieszeltem, és amelynek hálójából a Mama, Csókolom’adta Édes Nagyságos Asszony, nem szabadulhat becsületének, tekintélyének üzletasszonyi megcsorbítása nélkül...

A mestergondolat fífikájának csapdájába annyira beleestem, hogy kézen vezetgetve

ezt a nekem-elígérkezett Édesemet, Tündérbabát, a műkincs-kirakatok palotás során végighaladva és megcélozva a Cukrászda édenét, ahova majd betévedünk, hogy kiszínezve viduljunk kivédhetetlen sakkhúzásomon a Mama ellen, aki nekem adja lányát és hozományul (ingyen) az ANGYALKÁNON-t, már szinte láttam és végigéltem-végigszemlélttem lelki szemeimmel, amint újdonsült anyósom betoppan, hogy megvizitálja leányát és megnézza, vajon szerény hajlékában az ifjú házaspár méltóképp helyezte el a főhelyre hozományát, az ANGYALKÁNON-t, a tizenkét képkeretecskét, ahogy ezek a gicces-édeskés, otthoneremtő semmisségek boldogságukra a falakról leragyognak; amikor – nos, amikor az előre látható (vagyis az előre nem látható) katasztrófa bekövetkezett Álmod Alkonyulatánál megkaptam a szokásos rúgást: *lórúgást* kaptam egy kéz, amely ismerősnek tűnt, kidörzsölte az álmod egy félszemből, ami mintha a magam félszeme lett volna: s lón pedig ez Kiűzetésem abból az álomból, amely Új Életkezdést jelentett volna...
mi jó is lett volna, új életet kezdeni abban a világban, amely álmaimban az én Szebbik-Jobbik Világom volt – – –¹

Ornamentárium

Valami-csudálatos-szép, szépséges-szép palotajárás (a fél város benne van).
Abban a képzőművészeti múzeum-palotában, amelyben barangolok, hosszúnadrágos, lakkcipellős, csipkegalléros kislurkó furakodik hozzám. A kislegényke (*Őcsi?!...*) oly közvetlenül, mintha régről ismerne. Sarkonforgó, gyorsbeszédű, hamar feltalálja magát.
Őcsi beszélgetni kezd. Pimaszul – de csak mintha folytatna valamit, csupán felveszi a mondottak fonálát. Született kotnyél. Hihetetlen érett, nem lehet több öt-hat évesnél, de úgy forgatja a szót, mintha tegnap érettségizett volna. Ilyesforma fordulatokkal, mint – „tudomásom szerint” – „abban a hiszemben” – „majd erre még visszatérek” – „Édesanyám rossz véleménye rólam” [Hogy minek tulajdonítható] – és így tovább.
Ez megüti a fülem.
Már miért volna Édesanyádnak rossz véleménye rólad? Ki a te Édesanyád?
Édesanya?! Mamumi? Itt jön.
Aki mintha megidézték volna, odaperdül és már itt is van. A „Mamumi”. Bámulatosan bámulnivaló, ellenállhatatlanul vonzó. Meghatározhatatlan korú, de ruganyos-fiatalos, magas: káprázatosan *JOLIE-LAIDE* [és ezen a hangsúly: hogy *JOLIE-LAIDE*] felsőajka pihés. Ordító-extrovertált, non-stop mosolygó, mosolyon-keresztül beszélő. Mindenkit ismerő, mindenkit-mindenkiről folyamatosan kérdezőgő, bizalmasan bizalmaskodó:

Hát hogy van Kernstock Károly? Gulácsy? Mednyánszky?
Tessék...?!
Mit csinál Barcsay Jenő?
Jenő bácsi? Fájlalja a hátát.
Mint mindig. Hát Egy Jóska? Van tőle néhány Balatoni Naplementém.
Tiszta sor, Mamumi mindenkivel, sülve-főve. Pusztimuszi alapon. Együtt sülték-főttek. Néhány barátját-barátnőjét is mindjárt bemutatja. Itt mindenki „művész” (ha nem csinálja, akkor „művészlélek”); mindenki mindenben „*offé*”.
Ide aztán jól behuppantam. Egyszeribe otthonos vagyok, otthon, a magam otthonában. A szoba hol barátságosan tág, hol kellemesen szűk; hol valóságos műterem, hol alig-szobányi, ágynyi-mosdónyi; de oly meghitt kuckó, hogy jóllehet majdnem-pince vagy legalábbis alagsori, de *kertre néz*
famiális rendetlenség faltól-falig
egymásra hányt rongyok, textíliák, lábtörlőrács, sárkaparó vas, lovaglócsizmák/csizma-húzó, vadásztrófeák, dobozok, albumok, tükörcserepek, Napoleon-szobor, dézsa, öntözőkanna, ez-az, hegyén-hátán
betoppan a baráti gondnokházmester, aki ezermester is, örömmel üdvözlöm, éppen kapóra jön. Panaszsom van. Az ablak melletti sarokban kiáll egy vastag cső, annak a vége. Az a nem-tudom-miféle cső forró levegőt fúj, de oly veszedelmes, hogy majd-

¹ Az olvasó lábjegyzete. és ha vannak álmon-túli álmok, abban az álomtúlvilágban, Nyájás Író Úr, frigyűk bizonnal teljesül”.